

Aleg 420

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posła Kędziora, dotyczącym
wykształcenia instruktorów rolnictwa.

Wysoki Sejmie!

We wniosku swoim proponuje poseł Kędzior utworzenie 10 stypendyów po 1.000 K rocznie dla zwyczajnych słuchaczy Akademii rolniczej w Dublanach, przez przeciąg lat dwunastu, począwszy od roku szkolnego 1909/1910, o ile słuchacze ci zobowiążą się do służby w kraju, jako nauczyciele wędrowni, inspektorzy rolniczy, krajowi względnie powiatowi. Na ten cel należałoby wstawić do budżetu już na rok 1909 kwotę 3.000 K. Ponadto proponuje poseł Kędzior wystosowanie wezwania do Rządu, aby przyznał krajowi na wykształcenie instruktorów rolnictwa zasiłek roczny w kwocie 10.000 K na przeciąg lat dwunastu, począwszy od roku szkolnego 1909/1910, gdyż z dotychczasowej dotacyi państwowej na nauczycieli wędrownych, wynoszącej na rok 1908 kwotę 290.000 K, Galicya otrzymuje zaledwie kwotę 8.000 K (2,7%); zatem żądanie, by państwo podniosło swe świadczenia na cel powyższy, jest najzupełniej uzasadnione.

W uzasadnieniu swego wniosku wykazuje poseł Kędzior, iż leży przed nami konieczność zorganizowania wędrownej nauki rolnictwa, utworzenia kursów rolnictwa, ewentualnie dostarczenia fachowych referentów organizacyom rolniczym, gdyż tylko na tej drodze można skuteczną rozwinąć działalność nad podniesieniem poziomu i produktywności gospodarstw włościańskich. Ilość potrzebnych nauczycieli, względnie inspektorów, oblicza poseł Kędzior na 80, t. j. conajmniej po jednym w każdym powiecie. Zastęp odpowiednich pracowników można wedle obliczeń posła Kędziora wykształcić w ciągu 12 lat i dlatego też proponuje udzielanie stypendyów przez lat 12.

Komisya gospodarstwa krajowego zgadza się najzupełniej z zawartemi w motywach wniosku przewidywaniami o potrzebie wykształcenia zastępu fachowych pracowników, którzyby mogli spełniać obowiązki nauczycieli i inspektorów rolniczych, gdyż przystąpienie ze strony kraju do szerszej akcji, odnoszącej się do stworzenia nauki rolniczej dla włościan, uważa Komisya za zadanie niecierpiące zwłoki. Solidaryzuje się również Komisya z obliczeniami cyfrowemi posła Kędziora co do ilości potrzebnych stypendyów.

Zalecając zatem wnioski posła Kędziora jak najgoręcej do przyjęcia, czyni Komisya jedynie następujące uwagi. Komisya nie uważałaby za stosowne, by ograniczać rozdawnictwo stypendyów tylko do Akademii rolniczej w Dublanach, lecz należałoby dopuścić do korzystania z nich także słuchaczy studyum rolniczego w Krakowie, o ile wykażą się praktyką rolniczą, odbytą przed rozpoczęciem studyów. Komisya gospodarstwa krajowego wyraża również zapatrywanie, by Wydziałowi

krajowemu zostawić możliwość udzielania stypendyów powyższych słuchaczom z wyższych kursów, jeśli odnośne kolegia profesorów ich polecą, wreszcie pożądaną może być rzeczą udzielanie tych stypendyów słuchaczom, którzy po ukończeniu III. roku chcieliby przez pewien czas pracować w zakładzie dla pogłębienia swej wiedzy teoretycznej.

Komisya nadmienia wreszcie, iż inspektorowie rolniczy i nauczyciele wędrowni wówczas tylko mogą ze skutkiem pełnić swe obowiązki, jeśli po studiach teoretycznych przejdą kilkoletnią praktykę. Ze względu na to, że słuchacz Akademii czy studyum z trudnością tylko może uzyskać posadę jako praktykant i to z wynagrodzeniem wynoszącym miesięcznie 60—70 K, zatem niewystarczającą do najskromniejszej egzystencji, konieczną byłoby rzeczą udzielanie zasiłków rocznych w kwocie 300—400 K słuchaczom zobowiązującym się do pracy nauczycielskiej w czasie praktyki gospodarczej. Zasiłek taki umożliwiłby kandydatom odbywanie praktyki w gospodarstwach lepszych, podczas gdy dzisiaj muszą udawać się na praktykę do pierwszego lepszego gospodarstwa, gdzie się posada nadarzy, co na wyszkolenie ich niejednokrotnie ujemnie wpływa.

Z tej też przyczyny Wydział krajowy winien mieć swobodę dzielenia stypendyów na dwie ewentualnie trzy części, o ile chodzi o pomoc dla kandydatów pozostających na praktyce gospodarczej.

Zalecając wnioski posła Kędziora jak najgoręcej do przyjęcia, Komisya gospodarstwa krajowego wnosi, co następuje:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm uznaje potrzebę wykształcenia sił fachowych na instruktorów rolnictwa dla włościan, tudzież dla organizacyi zawodowej rolników i ustanawia w tym celu 10 stypendyów po 1.000 K rocznie dla zwyczajnych słuchaczy Akademii rolniczej w Dublanach na przeciąg lat dwunastu, począwszy od roku naukowego 1909/1910.

II. Sejm wstawia na cel powyższy do rubryki X. budżetu krajowego na rok 1909 kwotę 3.000 K.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przyznał krajowi na wykształcenie instruktorów rolnictwa dla włościan zasiłek roczny 10.000 K na przeciąg lat dwunastu począwszy od roku naukowego 1909/1910.

Za Przewodniczącego

Marszałkowicz.

Sprawozdawca :

Wasung.